

AMINTIRI DESPRE UN MARE PROFESOR: *PROF. UNIV. DR. VALERIU RUSU*

Memories on a great teacher: Valeriu Rusu, MD, Ph.D

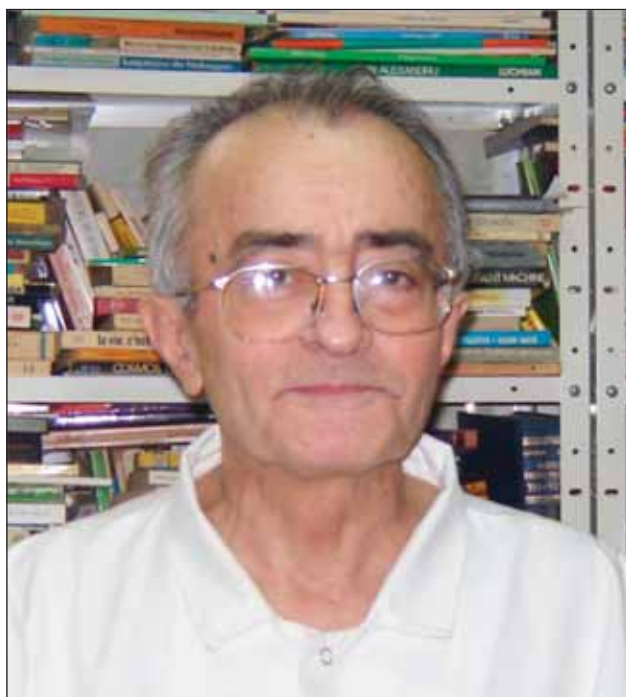
Prof. Dr. Cipriana Ștefănescu

Cum aș putea să încep mai bine a povesti despre cel care a fost mentorul a sute, poate mii de studenți, printre care se numără și subsemnata, călăuzindu-le pașii la început de drum, deschizându-le ochii spre un pasionant tărâm al cercetării și cunoașterii în medicină?

CINE A FOST PROFESORUL VALERIU RUSU?

Un erudit, o minte enciclopedică, fire complexă – cum îi șade bine unei personalități – cu o sensibilitate aparte, cu o modestie care explică de ce atât de puține materiale, fotografii, despre acest mare profesor pot fi găsite pe internet, un împătimit al scrisului și decriptării termenilor și expresiilor științifice complexe (al căror rod a fost, până aproape de finalul vieții, rubrica *LEXIS* din săptămânalul *Viața medicală*, dar și celebrul său *Dicționar medical*), nu în ultimul rând, un mare iubitor al profesiei de educator și formator al minților studenților. Un profesor drept, care nu se lăsa influențat decât, uneori, de propria-i inimă, un dascăl care reușea să găsească drumul spre partea neînțeleasă a fiecăruia dintre studenții săi, cizelându-le, uneori cu exigență, dar întotdeauna cu rezultate excepționale, aptitudinile pentru cercetarea medicală.

Profesorul Valeriu Rusu s-a născut la 28 august 1939, în *București*, dar în copilărie a trăit mai mult în *Ardeal*. A urmat cariera de medic, absolvind *Facultatea de Medicină* la *I.M.F. Iași* în 1964, dar și pe cea de *Istorie-Filosofie* a *Universității „Al. I. Cuza”* în 1974. Îi plăcea să povestească despre debutul său ca medic, lângă *Suceava*, între anii 1964-1968, la *Circumscripția medicală C.F.R. Ițcani*, perioadă despre care afirma că „a fost una dintre cele mai frumoase perioade” din viața sa. Din 1968, devine asistent stagiar la *Facultatea de Medicină, I.M.F. Iași*, la disciplina de *Fizică Medicală*, devenită în prezent *Biofizică, Fizică Medicală și Medici-*

nă Nucleară, unde își va dezvolta întreaga sa carieră profesională (din 1990 în calitate profesor universitar). „Am ales acest domeniu din mai multe motive, printre care o anumită independență în gândire și posibilitatea de a avea relații științifice”, mărturisisea.

Dar perioada care i-a marcat definitiv viața a fost cea din *Franța*, începând cu anul 1974, unde a urmat stagii în domeniul *Biofizicii* și al *Medicinii nucleare*, în principal la *Lyon* și *Paris* (dobândind celebra *Bursă a Colegiului de Medicină al Spitalelor din Paris*). Aici a revenit, ulterior, aproape în fiecare an, dezvoltând o puternică colaborare științifică, alături de strânse relații de prietenie, și devenind, prin urmare, un mare francofil – fapt recunoscut și care a fost răsplătit în 2002, prin decret al primului ministru al *Franței*, cu decorația *L'Ordre de Palmes Académiques*, în rang de *Chevalier*.

Parisul a rămas pentru toată viața orașul său de suflet, unde revenea mereu, ca pentru o gură de oxigen pentru minte, inimă și suflet. Dar iubea să descopere și locuri noi, oriunde cu o avidă dorință de documentare despre fiecare detaliu în parte, care se trăda în pitorescul cu care povestea despre călătoriile sale.

Timp de 14 ani, între anii 1990-2004, a făcut parte din conducerea *Facultății de Medicină*, primii 6 ani în calitate de secretar științific și, ulterior, timp de 8 ani (1996-2004) fiind unul dintre cei mai iubiți și mai apreciați decani ai facultății, recunoscut atât pe plan local, cât și național și internațional. A dezvoltat relațiile de colaborare cu mediul francofon, fiind unul dintre principalii inițiatori ai programului de studii cu predare în limba franceză la *U.M.F. „Gr. T. Popa“ Iași*. A fost distins cu două premii „*Victor Babeș*“ ale *Academiei Române*, în 1991 și 2001. A fost membru titular al *Academiei de Științe Medicale* și redactor-șef al *Revistei medico-chirurgicale a Societății de Medici și Naturaliști din Iași* până la trecerea sa prea timpurie în neființă. A reușit să dezvolte și să conducă un *Laborator modern de Medicină nucleară*, singurul de acest calibru din Moldova (prin dotarea și rezultatele științifice în țară și în străinătate), laborator care în prezent îi poartă numele.

A fost autor, coautor sau colaborator al mai multor cărți, precum și al unui număr impresionant de

articole. Dintre acestea inegalabil rămâne celebrul său *Dicționar medical*, reactualizat periodic, apărut în patru ediții (2001, 2004, 2007 și 2010) la *Editura Medicală*. Biografia premiilor Nobel (*Nobel: retrospectivă 1901-1995; Laureții premiului pentru fiziologie și medicină*), apărută în 1996 la *Editura Omnia*, precum și primul material care apărea în *Viața medicală* imediat după anunțarea *Premiului Nobel pentru Medicină și Fiziologie*, în fiecare an, au fost scrise cu pasiunea și dorința de a da un înțeles fiecărei mari realizări a științei din prisma omului, a faptelor, a circumstanțelor și a mecanismelor descoperirilor științifice. Fiecare material era complex și savuros în același timp, o contorsionată gimnastică a cuvintelor, datelor și faptelor, fiecare cuvânt era rodul minții sale complexe după o documentare de o calitate excepțională, intens trudită și trecută prin filtrul gândirii și a culturii sale vaste.

Au rămas enorm de multe lucruri incryptate în mintea sa, o enciclopedie nescrisă, care s-a dus odată cu ființa. Mai avea încă multe de spus, după cum mărturisea în urmă cu ceva timp: „*Mai am și alte proiecte, dar finalizarea acestora nu depinde numai de mine... nu știu dacă timpul va mai avea răbdare*“. Timpul nu a mai avut răbdare. S-a dus dintre noi, dar va rămâne viu în amintirea noastră, a celor pe care i-a călăuzit și a tuturor celor care l-au cunoscut.